

Sygn. akt I.Ca 249/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
Sędziowie SO :	Małgorzata Szostak - Szydłowska, Alicja Wiśniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. G. , G. G. , J. S.**

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Elku z dnia 13 kwietnia 2017r. sygn. akt I C 803/16

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i IV w ten sposób że :

- w punkcie I. Oddala powództwo P. G..

- w punkcie IV. Zasądza od powoda P. G. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą W. kwotę 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

2. Zasądza od powoda P. G. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą W. kwotę 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II-giej instancji.

SSO Alicja Wiśniewska SSO Cezary Olszewski SSO Małgorzata Szostak- Szydłowska

Sygn. akt: I. Ca. 249/17

UZASADNIENIE

Powodowie: P. G., J. S. i G. G. wytoczyli powództwa przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę kwot odpowiednio po: 10.400 zł, 10.400 zł, 27.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za śmierć brata i syna W. D. na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

W odpowiedzi na pozew, pozwany (...) S.A. w W., wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Elku zasądził od pozwanego na rzecz: powoda P. G. kwotę 10.400,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; powódki J. S. kwotę 10.400,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 maja 2016 r. do dnia zapłaty; powódki G. G. kwotę 27.800,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; powodów P. G. i J. S. kwoty po 5.635,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty po 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; powódki G. G. kwotę 6.505,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Dnia 6 sierpnia 2000 r. około godziny 21.40 w miejscowości S. doszło do wypadku drogowego. Kierujący samochodem F. (...) o nr rej. (...) S. M. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że na łuku drogi, podczas wykonywania manewru wyprzedzania, nie zachował należytej ostrożności, a zwłaszcza bezpiecznego odstępu od wyprzedzanego roweru, w wyniku czego doszło do najechania na rower z tyłu, czym doprowadził do powstania nieumyślnego skutku w postaci obrażeń ciała rowerzysty W. D. skutkujących jego śmiercią, a następnie zbiegł z miejsca zdarzenia. S. M. został uznany za winnego popełnienia w/w przestępstwa i wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach II Wydział Karny w sprawie sygn. akt. II Ka 47/01 z dnia 23 lutego 2001 r. wydanym na skutek apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Elku z dnia 7 grudnia 2000 r., został skazany na karę trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Stopień przyczynienia się W. D. do zaistniałego zdarzenia był nieznaczny w porównaniu do sprawcy wypadku S. M..

Sprawca wypadku w dacie zdarzenia objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym (...) S.A w W..

W. D. w chwili wypadku miał 23 lata, był bezdzietnym kawalerem. Z zawodu był ślusarzem, jednak nie pracował zawodowo – był uprawniony z tytułu renty z powodu tętniaka mózgu. Mieszkał wraz z matką G. G., ojczymem oraz dziewięciorgiem rodzeństwa w miejscowości P. gm. K., w tym P. G. i J. S.. W. D. był najstarszym z rodzeństwa. Prowadził z rodzicami wspólne gospodarstwo domowe, pomagał im w pracach domowych, w opiece nad młodszym rodzeństwem, które uczył samodzielności, spędzał czas, uczył majsterkowania i jazdy na rowerze.

Nagła, niespodziewana, tragiczna śmierć brata i syna była dla powodów ogromnym przeżyciem. Dla matki G. G. śmierć syna była silnym jednoznacznym i obiektywnym stresem, traumą. Dla 5-letniego wówczas powoda P. G. śmierć brata była zdarzeniem emocjonalnie nieobojętnym, zaś dla 14-letniej wówczas powódki J. S. silną traumą. Trauma ta była reakcją na gwałtowną śmierć bliskiego emocjonalnie członka najbliższej rodziny i była traumą rodzinną, bo dotyczyła wszystkich domowników i była solidarnie dzielona z innymi pomimo tego, że wszyscy przeżywali ją w sposób dla siebie właściwy i indywidualny.

Pismami z dnia 3 listopada 2015 r. i 20 kwietnia 2016 r. powodowie zgłosili szkodę do (...) S.A w W., domagając się zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł (rodzeństwo) i 70.000 zł (matka) za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią brata i syna na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 6 sierpnia 2000r.

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, decyzją z dnia 5 lutego 2016 r., (...) S.A w W. przyznało P. G. kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego i uwzględniając 40% stopień przyczynienia się poszkodowanego W. D. do powstania szkody ustaliło kwotę do wypłaty na rzecz P. G. w wysokości 3.600 zł; G. G. kwotę 12.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego i uwzględniając 40% stopień przyczynienia się poszkodowanego W. D. do powstania szkody ustaliło kwotę do wypłaty na rzecz G. G. w wysokości 7.200 zł; decyzją z dnia 4 maja 2016 r. (...) S.A w W. przyznało J. S. kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra

osobistego i uwzględniając 40% stopień przyczynienia się poszkodowanego W. D. do powstania szkody ustaliło kwotę do wypłaty w wysokości 3.600 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że roszczenia powodów w świetle art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i 24 k.c. zasługują na uwzględnienie. W ocenie Sądu Rejonowego, naruszenie dobra osobistego w postaci zerwania prawa do życia w pełnej rodzinie mieści się również w katalogu następstw objętych obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej wymienionych w art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), gdyż celem wprowadzenia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kierowców jest to, aby ubezpieczyciel odpowiadał w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody.

Orzekając o wysokości zadośćuczynienia, Sąd Rejonowy miał na uwadze rozmiar krzywdy doznanej przez powodów w związku z bolesną stratą brata i syna W. D.. Sąd ten zważył, że więzi pomiędzy powodami a tragicznie zmarłym bratem i synem były bardzo silne. W. D. był opiekunem i przyjacielem młodszego rodzeństwa, pełnił w ich życiu bardzo dużą rolę. Sąd wziął również pod rozwagę, że powódka G. G. była osobą najbardziej związaną ze zmarłym. Sytuacja emocjonalna powódki po śmierci syna, uległa drastycznej zmianie. Przez wiele lat trwały jej problemy zdrowotne. Jednocześnie Sąd Rejonowy wziął pod uwagę, że po śmierci W. D. powódka nie została ze swoim cierpieniem sama, uzyskała wsparcie od męża i dzieci.

Dodatkowo Sąd Rejonowy zważył, że poszkodowany W. D. swoim zachowaniem przyczynił się do szkody tylko w niewielkim stopniu (art. 362 k.c). Poza niekompletnym oświetleniem, nie naruszył on innych przepisów.

W tych warunkach przy uwzględnieniu dotychczas wypłaconych kwot przez pozwanego Sąd Rejonowy, uznał, iż łączne kwoty: 35.000 złotych w odniesieniu do powódki G. G., 14.000 zł w odniesieniu do powódki J. S. i 14.000 zł w odniesieniu do powoda P. G. tytułem zadośćuczynienia to sumy właściwe i adekwatne, stanowiące podstawę do ustalania zadośćuczynień.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany (...) S.A. w W., zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt I i IV w stosunku do powoda P. G., zarzucając mu:

1) rażące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez nierozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wszechstronny, a w szczególności opinii biegłej sądowej z zakresu psychologii klinicznej i dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z wnioskami tej opinii i zawartymi w niej informacjami z wywiadu z powodem oraz ocenami biegłej,

2) rażące naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. wskutek ich wadliwego zastosowania i przyznania powodowi zadośćuczynienia w wysokości rażąco wygórowanej w stosunku do rodzaju dobra osobistego powoda naruszonego wskutek śmierci W. D. w wypadku z dnia 6 sierpnia 2000 r.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa P. G. w całości wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania za obie instancje według norm przepisanych względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację, powód P. G. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności podniesione w apelacji uprawniają do odmiennej oceny stanu faktycznego i wyciągnięcia odmiennych wniosków.

Słusznie podniósł apelujący, iż Sąd Rejonowy orzekając w sprawie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., albowiem na podstawie materiału dowodowego nie można wysnuć wniosków, że śmierć W. D. miała wpływ na nieprawidłowe funkcjonowanie powoda w okresie, kiedy dorastał i dojrzewał.

Zauważyć należy, że przepis art. 448 k.c. pozwala sądowi przyznać osobie, której dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Niewątpliwym jest, że co do zasady śmierć osoby najbliższej wywołuje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie można tu przyjmować swoistego automatyzmu i każdy z przypadków winien być pod tym kątem wnikliwie analizowany. Bowiem nie każda więź rodzinna automatycznie musi być zaliczona do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taka, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie artykułu 448 k.c. musi więc wykazać istnienie tego rodzaju więzi stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie. Podnieść nadto należy, iż zadośćuczynienie to zmierza do wynagrodzenia krzywdy i przewyższenia przykrych doznań osoby dotkniętej naruszeniem takich dóbr osobistych.

Nie budzi wątpliwości, że śmierć W. D. była dla powoda dużym zdarzeniem emocjonalnym. Nie można jednak pominąć, że w dacie jego śmierci, powód miał 5 lat i aktualnie jego pamięć o bracie nie jest ukształtowana na skutek osobistych przeżyć i odczuć, lecz na skutek przekazu pochodzącego od członków rodziny. Podczas badań u biegłej sądowej A. S. powód przyznał, że brata zna jedynie z zdjęć i opowiadania innych. Wie, że brat grał z nim w piłkę, ale nie wie czy jest to własne realne wspomnienie, czy rodzaj wyobrażenia opartego na wspomnieniach innych. Faktycznie brata nie pamięta i nie pamięta też świadomie okoliczności związanych z jego śmiercią i pogrzebem. Nie ma pewności istnienia świadomych wspomnień dotyczących brata (k. 316-320).

W świetle powyższych ustaleń nie można uznać, aby pomiędzy powodem a zmarłym bratem W. D. doszło do ukształtowania więzi rodzinnych, a które zostały naruszone przedwczesną śmiercią tego ostatniego. Skoro materiał dowodowy nie potwierdził, aby istniały takie więzi, to tym bardziej nie można przyjąć, aby powód doznał krzywdy ich zerwaniem i przysługiwała mu za to rekompensata tak w znacznej wysokości, jak przyznał to Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku. W ocenie Sądu Okręgowego, śmierć brata nie spowodowała u powoda P. G. istotnych negatywnych następstw w jego życiu.

Mając na względzie powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, dotychczas wypłacone powodowi P. G. w postępowaniu likwidacyjnym zadośćuczynienie w kwocie 3.600,00 zł w pełni rekompensuje jego uszczerbek po stracie brata.

Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy, w uwzględnieniu apelacji pozwanego, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo P. G. oraz stosownie do ostatecznego wyniku sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.) rozstrzygnął o kosztach postępowania przed Sądem I i II instancji.

SSO Alicja Wiśniewska SSO Cezary Olszewski SSOMałgorzata S.- S.